

Kohtuasi C-592/19**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

2. august 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus: Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n.º 05 de Barcelona
(Barcelona esimese astme halduskohus nr 1, Hispaania)**Eelotsusetaotluse kuupäev:**

15. juuli 2019

Kaebuse esitaja:

SI

Vastustaja:

Subdelegación del Gobierno en Barcelona

Põhikohtuasja ese

Põhikohtuasja ese on kolmanda riigi kodanikule pikaajalise elaniku staatuse andmise taotluse rahuldamata jätmine põhjusel, et teda on varem kriminaalkorras karistatud.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Eelotsusetaotlus on esitatud ELTL artikli 267 alusel.

Eelotsusetaotluse eesmärk on sisuliselt teha kindlaks, kas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) antud pikaajalise elaniku staatuse andmist käsitlevate riigisiseste õigusnormide tõlgendus, mille kohaselt karistusregistrikande olemasolu on piisav põhjus selle staatuse andmisest keeldumiseks, ilma et oleks vaja arvesse võtta muid tegureid, on kooskõlas nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiviga 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta, eriti selle artikli 4 lõikega 6 ja artikliga 1.

Eelotsuse küsimus

Kas direktiivi 2003/109 artiklit 4 ja artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et mistahes laadi karistusregistrikanne on piisav põhjus pikaajalise elaniku staatuse andmisest keeldumiseks, ilma et oleks vaja hinnata riigis elamise kestust ja elukohariigiga loodud sidemete olemasolu?

Viidatud liidu õigusnormid

Liidu õigusnormid

Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (edaspidi „direktiiv 2003/109“): põhjendused 4, 6 ja 8 ning artiklid 1, 4 ja 6, eriti artikli 6 lõige 1, ja artikkel 7.

Liidu kohtupraktika

26. aprilli 2012. aasta kohtuotsus komisjon vs. Madalmaad, C-508/10, EU:C:2012:243: punktid 65 ja 75

18. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus C-502/10, EU:C:2012:636: punktid 44 ja 45.

Viidatud siseriiklikud õigusnormid

Riigisisised õigusnormid

11. jaanuari 2000. aasta konstitutsiooniline seadus 4/2000, mis käsitleb välismaalaste õigusi ja vabadusi Hispaanias ja nende sotsiaalset integratsiooni (Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, edaspidi „konstitutsiooniline seadus 4/2000“): artikkel 32, eriti lõiked 1 ja 2.

Kuninga 20. aprilli 2011. aasta dekreet 557/2011, millega kiidetakse heaks konstitutsiooniline seadus 4/2000, pärast selle muutmist konstitutsioonilise seadusega 2/2009 (Real Decreto 557/2011 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009, edaspidi „kuninga dekreet 557/2011“): artikli 148 lõige 1 ning artikli 149 lõike 2 punkt f ja lõige 3.

Liikmesriigi kohtupraktika

Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus (1150/2018), mille kohaselt ainuüksi karistusregistrikande olemasolu ilma pikema jututa määrab pikaajalise elaniku staatuse taotluse rahuldamata jätmise.

Tribunal Constitucionali (konstitutsioonikohus) 28. novembri 2016. aasta kohtuotsus 201/2016, millele on kaudselt osutatud eespool nimetatud Tribunal

Supremo (kõrgeim kohus) kohtuotsuses ja milles analüüsitakse kuriteo toimepanemise tõttu väljasaatmise korral mitmesuguseid asjaolusid.

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 SI, kellel on elamis- ja töөлuba, taotles 24. septembril 2017 pikaajalise elaniku staatust. SI töötab tähtajatu töölepingu alusel ning ta on registreeritud sotsiaalkindlustussüsteemis ja maksnud sotsiaalkindlustusmaksid kolme aasta nelja kuu ja 12 päeva jooksul, nagu nähtub 3. jaanuari 2018. aasta teenistuskäigu aruandest.
- 2 Toimiku menetlemise käigus esitas politseiamet negatiivse aruande, tuginedes sellele, et ta oli Barcelonas 2013. aastal dokumentide võltsimise tõttu kinni peetud, uurimata, kas kinnipidamisele järgnes kriminaalmenetlus. Keskkaristusregistri väljavõttest nähtub, et SI mõisteti süüdi 17. oktoobri 2016. aasta otsusega avalike dokumentide võltsimises ning talle mõisteti 2011. aastal toime pandud tegude eest 11-kuuline vanglakaristus. Talle määrati kaheaastane katseaeg alates otsuse tegemise kuupäevast, mistõttu karistus loeti kantuks 17. oktoobril 2018.
- 3 Subdelegación del Gobierno en Barcelona keeldus 30. oktoobri 2017. aasta otsuses SI taotletud pikaajalise elaniku staatuse andmisest, tuginedes eelnevale negatiivsele politsei aruandele ning karistusregistrikande olemasolule, mis võib vastavalt konstitutsioonilise seaduse 4/2000 artikli 57 lõikele 2 olla väljasaatmise põhjuseks. SI esitas selle otsuse peale vaide, mis jäeti rahuldamata 13. märtsi 2018. aasta otsusega.
- 4 Selle rahuldamata jätmise otsuse peale esitas ta kohtule halduskaebuse, mille kohta on esitatud käesolev eelotsusetaotlus.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 5 Enne kohtuotsuse tegemist kuulus eelotsusetaotluse esitanud kohus pooled ära seoses võimalusega esitada Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotlus. Hageja selle kohta seisukohti ei esitanud ning vastustaja Subdelegación del Gobierno oli sellele vastu, kuna tegemist on juba lahendatud küsimusega.

Eelotsusetaotluse põhjenduste kokkuvõte

REGULATSIOON HISPAANIA ÕIGUSES

- 6 Konstitutsioonilise seaduse 4/2000 artiklis 32 on sätestatud, et pikaajalist elamisluba on õigus saada isikutel, kes on elanud Hispaanias ajutiselt viis aastat järjest ja kes vastavad määrustes sätestatud tingimustele. Kuninga dekreediga 557/2011 artikli 149 lõike 2 punktis f on omakorda sätestatud, et

pikaajalise elaniku staatuse taotlusele tuleb lisada karistusregistri tõend, mis ei tohi sisaldada süüdimõistmisi Hispaania õiguses ette nähtud kuritegudes.

LAHKNEVUSED KOHTUPRAKTIKAS JA TRIBUNAL SUPREMO (kõrgeim kohus) 5. JUULI 2018. aasta KOHTUOTSUS (1150/2018)

- 7 Hispaania kohtud on tõlgendanud eelmistes punktides nimetatud õigusnorme vasturääkivalt. Eelkõige valitsevad kaks vastandlikku seisukohta: automaatsus, mis seisneb selles, et varasema kriminaalkorras karistatuse korral lihtsalt keeldutakse luba andmast; teine on hindamisel põhinev seisukoht, mis eeldab asjaomase isiku olukorra individuaalset analüüsimist, mille käigus hinnatakse isiku faktilisi asjaolusid ja tema süüdimõistmisi, et teha kindlaks, kas need kujutavad endast loa saamise ajal tõelist, vahetut ja piisavalt tõsist ohtu, mis kahjustab ühiskonna põhihuve; teised ei pidanud taotlejate karistusregistri andmete läbivaatamist vajalikuks põhjusel, et see ei ole loa saamise tingimus.
- 8 Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) 5. juuli 2018. aasta kohtuotsus 1150/2018 tehti selles küsimuses ja selles tuvastati, et ainuüksi karistusregistrikande olemasolu määrab ilma pikema jututa pikaajalise elaniku staatuse taotluse rahuldamata jätmise.
- 9 Nimetatud kohus leidis, et asjaolu, et kuninga dekreeidi 557/2011 artikli 149 lõike 2 punktis f nõutakse karistusregistri tõendit, milles on märgitud Hispaania õiguskorras ette nähtud kuritegudes süüdimõistmine, tähendab karistusregistrikannete puudumise nõuet. Ta leidis, et ei ole loogiline, et ajutise elamisloa andmiseks nõutakse, et karistusregistrikandeid ei tohi olla, ning soodsama staatuse saamiseks ei ole niisugune nõue siiski määrav. Ta leidis samuti, et selline tõlgendus ei ole direktiiviga 2003/109 vastuolus, ja järeldas, et kolmandate riikide kodanikud, kes soovivad saada ja säilitada pikaajalise elaniku staatust, ei tohi kujutada ohtu avalikule korrale või avalikule julgeolekule, mis on juhud, mis võivad hõlmata seda, et isiku kohta on olemas karistusregistrikanded. Nimetatud kohus märkis Tribunal Constitucionali (konstitutsioonikohus) kohtupraktika ja pikaajaliste elanike väljasaatmist käsitlevate sätete sõnastuse põhjal, et isegi kui viimasel juhul on küll vaja hinnata rida asjaolusid, ei ole niisugune hindamine pikaajalise elamisloa andmise puhul sõnaselgelt ette nähtud, ja leidis, et asjaolu, et nõuded ja vajalikud tingimused pikaajalise elaniku staatuse saamiseks on rangemad kui seda staatust juba omava välismaalase väljasaatmiseks, on proportsionaalne.

EELOTSUSETAOTLUSE ESITANUD KOHTU MÄRKUSED

- 10 Eelotsusetaotluse esitanud kohus on seisukohal, et direktiivi 2003/109 ja Hispaania õigusaktide vahel esineb selge vastuolu, mis avaldub selles, kuidas on Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) tõlgendanud seda direktiivi eespool viidatud kohtuotsuses 1150/2018.
- 11 Kohus märgib, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) otsus 1150/2018 annab tugevdatud kaitse pikaajalistele elanikele, mitte aga selle staatuse taotlejatele,

tuues esile, et pikaajalise elaniku staatuse andmise peamine kriteerium peab olema elamise kestus, nagu nähtub direktiivi 2003/109 põhjendusest 6. Kuigi direktiivi artiklis 6 on ette nähtud võimalus keelduda selle staatuse andmisest avaliku korra või avaliku julgeoleku kaalutlustel, on selles ka märgitud, et sellega seoses peab liikmesriik asjaomast otsust tehes kaaluma avaliku korra või julgeoleku vastu sooritatud õigusrikkumise raskust või laadi või asjaomase isikuga seotud ohte, võttes asjakohaselt arvesse elamise kestust ning sidemete olemasolu elukohariigiga.

- 12 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) antud tõlgendus aga läheb vastuollu esimusega, mille direktiiv omistab elamise kestusele ning kehtestab välistava kriteeriumi: pikaajalise elaniku staatuse taotlus tuleb jätta rahuldamata mis tahes kriminaalkorras karistamise korral kas raske, vähem raske või kerge kuriteo eest ning hindamata taotleja muid isiklikke asjaolusid, nagu on nõutud direktiivi 2003/109 artikli 6 lõike 1 teises lõigus.
- 13 Seetõttu on eelotsusetaotluse esitanud kohus seisukohal, et kui riigisiseseid õigusnorme kohaldada vastavalt Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) otsuses 1150/2018 antud tõlgendusele, ei saa kuidagi hinnata taotleja isiklikku olukorda ja töösidemeid ega karistuse täideviimise seis (katseaeg või ärakantud karistus) ega toimepandud kuritegu ega muid asjaolusid kuni karistusregistrikande kustutamiseni.